

ИНФОРМАЦИЯ

Становище на СОРА и СОГЕСА и други земеделски сдружения – оценка на ЕС на стратегията „От фермата до вилницата“ за отражение върху селското стопанство

Съвместният изследователски център на Европейския съюз (Joint Research Center – JRC – службата за наука и знания на Европейската комисия) публикува през лятото на 2021 г. доклад¹ за въздействието на четири избрани цели на стратегиите за биоразнообразие (BDS) и „От фермата до вилницата“ (F2F)² върху селското стопанство – двете стратегии за преразглеждане на земеделието и производството на храни като част от Зелената сделка, а земеделският съюз на Европейския съюз (ЕС) СОРА И СОГЕСА³ предупреждава, че политиката ще доведе до безпрецедентно намаляване на селскостопанския капацитет. Докладът представя моделиран сценарий за амбициозно прилагане на предложенията за реформа на ОСП за измерване на въздействието върху селското стопанство на ЕС, включително четири количествени цели, предложени в двете стратегии F2F и BDS:

- намаляване на риска и употребата на пестициди,
- намаляване на загубите и разхищението на храни,
- увеличаване на площта за биологично земеделие и
- увеличаване на площта за особености на ландшафта с високо разнообразие.

По мнението на СОРА и СОГЕСА рядко някой доклад толкова внимателно е избягвал да посочи последствията: каквито и да са разгледаните сценарии, ефектът от тези стратегии ще бъде безпрецедентно намаляване на производствения капацитет на ЕС и на доходите на неговите фермери. По-голямата част от намалението на селскостопанските емисии, постигнато чрез тези стратегии, ще бъде заличено от изтичане на устойчивост към трети

¹ Modelling environmental and climate ambition in the agricultural sector with the CAPRI model; 2021; <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121368>; на бълг.: <https://publications-jrc-ec-europa.eu.translate.goog/repository/handle/JRC121368? x tr sl=en& x tr tl=bg& x tr hl=bg& x tr pto=wapp>

² https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy_en

³ **Сора** (Комитетът на професионалните селскостопански организации) представлява над 22 милиона европейски фермери и членовете на техните семейства в съвместни усилия със своите членове за насърчаване на най-добрите интереси на селскостопанския сектор сред институциите на ЕС и други съответни заинтересовани страни. **Cogesa** (Общата конфедерация на земеделските кооперации) представлява общите и специфични интереси на европейските селскостопански, горски и рибарски кооперации пред институциите на ЕС и други социално-икономически организации, които допринасят за вземането на европейски решения.

Amber Green White

страни в резултат на тази загуба на производство.

Повече от година всички заинтересовани страни, представляващи селскостопанския сектор в Брюксел, призовават за оценка на въздействието на стратегията „От фермата до вилницата“. Земеделската общност, наясно с предизвикателствата и необходимите преходи, имаше желание сериозно да обсъди темата. Въпреки това, изправена пред мълчанието на Комисията и неуспеха да направи проучване, самата тема се превърна в политически въпрос.

СОРА И СОГЕСА

Съвместният изследователски център на ЕС призовават техният доклад да не се възприема като „оценка на въздействието“. Те продължават да подчертават, че този документ не е цялостна оценка, тъй като някои цели не са били или са взети предвид само частично, а използваният модел има определени ограничения за оценка на сложните ефекти на обсъжданите цели. Ще бъде ли възможно един ден да предложим напълно изчерпателен анализ на ефектите от „От фермата до вилницата“? Това, което е ясно е, че заключенията, представени в доклада на JRC, са в същата посока като тези от повечето вече проведени проучвания по темата.

Като се има предвид неговото съдържание, Сора и Cogesa приветстват този доклад и са съгласни с авторите, че *„поуките, извлечени от този доклад, са важни от политическа гледна точка“*. Какъвто и да е сценарият, който се разглежда, **всички сектори показват спад в производството от 5% до 15%, като животновъдните сектори са най-силно засегнати. Промените в производството биха довели до намаляване на нетните експортни позиции за зърнени култури, свинско и птиче месо и до влошаване на търговския дефицит на ЕС за маслодайни семена, плодове и зеленчуци, говеждо, овче и козе месо. Междувременно, независимо от сценария, производствените цени показват нетно увеличение от около 10% с отрицателно въздействие върху доходите на повечето фермери.**

Най-важният момент от доклада от гледна точка на СОРА и СОГЕСА обаче е относно **очакваните ефекти от тази стратегия**: докладът показва, че стратегиите „От фермата до вилницата“ и „Биологично разнообразие“, съчетани с новата ОСП, биха могли да помогнат за постигането на 28,4% намаление на емисиите на парникови газове от селскостопанския сектор до 2030 г. Това кара някои екологични неправителствени организации да казват, че тези стратегии ще доведат до очаквания резултат. Това, обаче, не е доведено до край заключение. **Една основна констатация на доклада е, че повече от половината от очакваното намаление на парникови газове във всички сценарии се заместват от еквивалентни увеличения на емисиите на парникови газове в трети страни!**

В отговор на доклада Пека Песонен, генерален секретар на СОРА-СОГЕСА, каза: *„Този доклад, дори с всички предпазни мерки, които трябва да се вземат предвид по отношение на неговата методология и обхват, потвърждава много от нашите анализи. Тази нова ОСП ще позволи на фермерите да направят необходимите преходи, за да повишат нашата устойчивост, ще излезем от „статуквото“, както обичат да повтарят някои брюкселски неправителствени организации.*

Стратегии като „От фермата до вилницата“ или тази за биоразнообразието ще създадат все по-голяма пропаст в практиките и конкурентоспособността с нашите международни конкуренти.

Ако не искаме да организираме преместването на част от нашето земеделие в трети страни, Европейският съюз трябва да бъде толкова амбициозен в търговската си политика, колкото и във вътрешните си стратегии. Днес това просто не е така. Това голямо несъответствие ще бъде непоносимо за нашите фермери и кооперации в дългосрочен план.“

За СОРА и СОГЕСА заключенията от това проучване трябва да предупредят

заинтересованите страни далеч отвъд селскостопанската общност и да създадат обществен дебат, тъй като тези политики са толкова важни за нашата стратегическа автономия, потребителските цени или преместването на нашето селско стопанство. Авторите на доклада призовават за допълнителен анализ на целите и моделите, COPA и COGECA подкрепят този призив и очакват с нетърпение да прочетат и коментират заключенията на този ключов доклад през следващите месеци.

Притесненията на производителите на пресни продукти в Европа относно стратегията от „От фермата до вилницата“

Global Ag Media (септември 2021 г.)

Европейските фермерски групи са загрижени, че стратегията на ЕС „От фермата до вилницата“ ще намали производствените нива в блока от 27 държави, но поправките и допълненията, внесени от Европейският парламент могат да направят ситуацията още по-трудна за фермерите.

Парламентарните комисии по земеделие и околна среда гласуваха с огромно мнозинство през септември 2021 г. за добавяне на нови изисквания към „От фермата до вилницата“.

Внесените от двете комисии на 9 септември 2021 г. повече от 3000 поправки, бяха намалени до само 48 „компромисни поправки“ в „От фермата до вилницата“ от законодателите, натоварени с организирането на изслушването и гласуването.

Повечето от тези поправки като цяло са приемливи за европейските фермери, животновъдите, преработвателите на храни и производителите на фуражи, но много от тях „пресичат червените линии и просто поставят под въпрос нашия хранителен суверенитет, бъдещето на нашето селско стопанство и нашите селски райони“, казва най-голямата Фермерска и кооперативна организация на ЕС, COPA-COGECA.

Новите поправки се стремят да намалят допълнително броя на пестицидите и торовете, които фермерите могат да използват, да определят по-ниски максимуми за хранителни съставки като захар и да увеличат данъците върху храни като месото. Основният текст на „От фермата до вилницата“ вече има за цел да постави значителна тежест върху фермерите, изисквайки 50% намаляване на употребата на пестициди във фермите и антимикуробни средства в медикаментозните фуражи, като същевременно изисква намаляване на употребата на торове с 20% до 2030 г.

Големи европейски фермерски групи отхвърлят новите изменения, тъй като те само ще утежнят условията в стратегията, казват групи като COPA-COGECA и Европейската федерация на производителите на комбинирани фуражи (FEFAC).

Четири изменения с най-голям потенциал да навредят на земеделския сектор ще изискват от европейските правителства да „ускорят“ процеса на премахване на отглеждането на животни във ферми поради загриженост, че то насърчава разпространението на болести, да определят по-ниски максимуми за използване на пестициди и торове, да установят нови данъци върху „нездравословни хранителни продукти или такива с висок отпечатък върху околната среда“, изискват „обвързващи цели за намаляване на хранителните отпадъци от 30% до 2025 г. и 50% до 2030 г.“, изискват нови етикети на храните, които документират „индикатори за благосъстояние“ и определят по-ниски максимални нива за сол, мазнини и захар в храната, казва COPA-COGECA.

Реакциите на земеделските сдружения в Европа

Още преди гласуването в Европейския парламент 27 европейски фермерски групи като FEFAC, COCERAL, Европейската асоциация за търговия със зърнени култури, маслодайни семена, варива, зехтин, масла и мазнини и фуражи за животни, и Европейската асоциация на

производителите на птици (AVEC) подписаха писмо, умоляващо парламентаристите да не одобряват измененията.

„Ако ЕС иска да успеем, той ще трябва да ни подкрепи с прагматична политическа рамка, основана на реалистични цели, които са в съответствие с неговата търговска политика, да гарантира равни условия на конкуренция с вноса и да предостави необходимата помощ за устойчив преход“, се казва в съвместното изявление на групите. „Устойчивостта на околната среда не може да бъде изключена от социалната и икономическата устойчивост и тази синергия върви заедно с нарастващи и прагматични цели.“

Усилията им в крайна сметка се провалиха – комисиите – съставени от членове на парламента – гласуваха с огромно мнозинство, 38 на 8, за одобряване на 48-те изменения.

Фермерските групи от ЕС казват, че все още нямат пълна картина колко голямо ще бъде въздействието на “От фермата до вилицата“ върху европейското земеделие. Публикуваният анализ на Съвместният изследователски център, макар да предупреждава, че не трябва да се третира като цялостна оценка на въздействието, все пак показва, че по-голямата част от земеделското производство на маслодайни семена, зърнени култури, млечни продукти и месо намалява до 2030 г. в резултат на „От фермата до вилицата“ и Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие.

Членовете на парламента в комисиите по земеделие и околна среда *„решиха да отидат по-далеч от стратегията“* “От фермата до вилицата“, предложена от Комисията, и да направят необходимия преход несъстоятелен за фермерите“, се казва в изявление на COPA-COGECA след гласуването през септември. *„Това е още по-трудно за разбиране за фермерската общност, тъй като всички тепърва започваме да осъзнаваме значителното въздействие на тази стратегия в нейната основна версия, предложена от Комисията.“*

31 европейски земеделски асоциации и сдружение на производители в земеделието на 20 май 2021 г. подписаха Съвместно изявление към ЕК „Без оценка на въздействието няма честване на годишнината на стратегията на ЕС „От фермата до вилицата“:

Без цялостна оценка на въздействието няма да отпразнуваме една година от стратегията „От фермата до вилицата“.

Днес се навършва една година от представянето на стратегията „От фермата до вилицата“ в Брюксел от Европейската комисия. Въпреки това почти 30 организации от веригата Agri-Food, включително Euroseeds, потвърждават, че не могат да отпразнуват годишнината ѝ, тъй като стратегията все още повдига твърде много въпроси в европейската земеделска и хранително-вкусова общност. Една година на интензивен дебат само увеличи броя на нашите опасения.

Подписалите тази декларация нямат никакво съмнение, че стратегията „От фермата до вилицата“ с нейните цели ще има значително въздействие върху цялата верига на стойността на селското стопанство, от фермерите до нашите хранителни системи и до потребителите в целия Съюз. Но най-вероятно не такова, на каквото първоначално се надяхахме или очаквахме.

Те не се противопоставят по същество на подхода, предложен в рамките на стратегията „От фермата до вилицата“ или Зелената сделка. Всички те осъзнават, че нашата хранителна система трябва да интегрира допълнителни мерки за подобряване на нейната устойчивост възможно най-бързо, като същевременно поддържа най-високите стандарти за качество и достъпността на храните.

Независимо от това, тази стратегия не само ще окаже въздействие върху екологичното качество на нашето селско стопанство, но също така ще се отрази върху производствения ни капацитет, нашата конкурентоспособност, нашия внос и в крайна сметка върху потребителските цени. Както беше показано през изминалата година, има и значителни

парадокси в състава на тези обобщени цели и докато те бъдат широко разбрани, ще бъде твърде късно.

Цялостната оценка на въздействието би била подходящият начин да се включи в конкретна дискусия относно същността на стратегията „От фермата до вилицата“. Такова проучване обеща вицепрезидентът Франс Тимерманс. Въпреки това, въпреки че това беше обещано многократно в съответствие с принципите на „доброто управление“ на Комисията, сега знаем, че такава оценка няма да бъде извършена.

Индивидуалните проучвания на различните цели на стратегията не са достатъчни. Само чрез натрупване и кръстосана проверка на различните цели, предложени в стратегията, човек може да осъзнае истинските предизвикателства, поставени от стратегията.

Настояваме за прилагане на три принципа на здравия разум:

- да имаме политика, основана на конкретни данни и научни доказателства, които са в съответствие с принципите за по-добро регулиране, а не на идеология и политически позиции;
- да започнем да говорим за конкретни инструменти и технологии, способни да създадат ентузиазъм в нашата земеделска общност за този политически проект и най-накрая
- да имаме същото ниво на амбиция на вътрешния пазар на ЕС спрямо онези международни търговски партньори, които не споделят същите амбиции. (<https://euroseeds.eu/app/uploads/2022/02/22.0086-AFCC-joint-declaration-Without-impact-assessment-no-celebration-of-the-EU-Farm-to-Fork-strategy-anniversary.pdf>)

През декември 2021 г. (10.12.2021 г.) отново същите организации подписаха нова Съвместна декларация – ОТ ФЕРМАТА ДО ВИЛИЦАТА – ВРЕМЕ Е ДА ЧУЕТЕ КАКВО ГОВОРЯТ ДАНИТЕ!⁴

„Всички участници в хранителната верига са съгласни с основните принципи, изложени в стратегията „От фермата до вилицата“, и са напълно наясно, че трябва да се правят постоянни и съществени подобрения, за да се осигури по-устойчив подход към нашите хранителни системи. Независимо от това, няколко наскоро публикувани проучвания относно стратегията „От фермата до трапезата“ показват, че настоящите цели, ако бъдат приложени, както е предложено, ще имат значителна цена за фермерите в ЕС и жизнеспособността на целия европейски агробизнес сектор.

Времето за политически съобщения за стратегията „От фермата до вилицата“ отмина. Сега е време да анализираме данните, които са налични в момента. През последните месеци няколко ключови доклада и проучвания се опитаха да оценят и измерят въздействието на целите, определени от Европейската комисия, когато представи стратегиите „От фермата до вилицата“ и „Биоразнообразие“ през май 2020 г.

Проучвания, проведени от USDA⁵, HFFA Research⁶, Съвместния изследователски център на ЕС (JRC)⁷, университета Кил⁸, както и университета за изследванията на Вагенинген

⁴ Joint Declaration Farm to Fork – it is time to listen to what the data says; 12/10/2021!; https://www.clitravi.com/wp-content/uploads/2021/10/20211018_Joint_Declaration_12_oktober_Europese_organisaties_over_FtF_verzoek_om_impact_assessment.pdf

<https://www.clitravi.com/news-2/>

⁵ <https://fas.usda.gov/newsroom/economic-and-food-security-impacts-eu-farm-fork-strategy>

⁶ <https://hffa-research.com/wp-content/uploads/2021/05/HFFA-Research-The-socio-economic-and-environmental-values-of-plant-breeding-in-the-EU.pdf>

⁷ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121368>

⁸ https://grain-club.de/fileadmin/user_upload/Dokumente/Farm_to_fork_Studie_Executive_Summary_EN.pdf

(WUR)⁹, стигат до заключението, че има няколко значителни въздействия, компромиси и слепи петна, които спешно трябва да бъдат взети предвид от политиците в ЕС (и извън него).

Например:

Проучването на JRC прогнозира, че очакваното намаление между 40 и 60 % на емисиите на парникови газове от европейското селско стопанство в резултат на изпълнението на целите „От фермата до вилцата“ ще доведе до изнасяне на европейско селскостопанско производство, включително емисиите му, на трети държави.

Проучването на университета в Кил предвижда, че Европа може да се превърне в нетен вносител на храни, което е в пряко противоречие с откритата стратегическа автономия, насърчавана от Европейската комисия по време на кризата с COVID.

Проучването на USDA (Министерството на земеделието на САЩ) заключава, че целите, определени в стратегията „От фермата до вилцата“, могат да доведат до това, че 22 милиона души ще бъдат изложени на продоволствена несигурност.

Защо Европа не разглежда данните?

Тези проучвания, всяко от които използва различни методологии и има различни фокусни точки и ограничения, се допълват взаимно. Всички стигат до едни и същи заключения. **Земеделското производство в ЕС ще намалее доста драстично** в някои области и за някои продукти. За кумулативното въздействие на целите най-новото проучване на WUR показва среден спад на производството между 10-20%¹⁰ със спад до 30% за определени култури.

Що се отнася до **животновъдството**, проучването на университета в Кил сочи средно **20% намаление на производството на говеждо месо в ЕС и 17% намаление на производството на свинско месо.**

Докладът от проучването на Университета на Вагенинген потвърждава цялостния спад в производството на говеждо, свинско и млечни продукти, което води не само до повишаване на цените за потребителите в ЕС, но също така показва съмнителни ефекти върху доходите на животновъдите. *„Като цяло оценките показват спад в селскостопанското производство в ЕС в количествено отношение. Стратегията F2F влияе отрицателно върху съвкупния потребителски излишък и в зависимост от направеното предположение нетно увеличение или намаляване на излишъка на производителя, като по този начин предизвиква цялостна нетна загуба на благосъстояние. Частично количествено определените ползи и разходи включват ползите и разходите за околната среда, свързани със стратегията F2F, като последици за емисиите на парникови газове, биоразнообразието или ландшафта. Следователно, чрез стартирането на стратегията, политиците имплицитно заключиха, че допълнителните нетни ползи надвишават загубите в потребителския излишък.“*

Данните ясно сочат въздействие върху търговията, върху доходите на фермерите и в крайна сметка върху потребителските цени. Промяната на хранителната система при тези условия ще бъде по-трудна, а налагането на данъци върху потреблението, както предлага Европейският парламент, може да я направи социално несправедлива.

Всички участници в хранително-вкусовата верига са наясно с екологичните и климатичните предизвикателства, пред които сме изправени днес. Всички сме решени да изиграем своята роля в борбата за смекчаване на отрицателните последици от изменението на

⁹ The EU's farm-to-fork strategy: An assessment from the perspective of agricultural economics; Corresponding author Justus Wesseler; WASSAgricultural Economics and Rural Policy; <https://research.wur.nl/en/publications/the-eus-farm-to-fork-strategy-an-assessment-from-the-perspective->

¹⁰ Обобщение на резултатите Сценарий 4: червено. използване на пестициди и хранителни вещества, 10% намаление

климата. Европейското селскостопанско производство е сред най-ресурсовите и екологични производства в света. Въпреки това европейските производители вярват, че с нововъведенията и подходящата подкрепа в основата на селскостопанската политика на ЕС, фермерите ще продължат да произвеждат по още по-устойчив начин. Ние признаваме очакванията на обществото и политиците в областта на производството на храни. Въпреки това, политическа цел, която не се основава на данни, ще има пагубни последици за европейското селско стопанство. Трябва да изградим политики, ориентирани към решения, базирани на данните, с които разполагаме, като нововъведенията са техният крайъгълен камък.

За да започнем да говорим за решения, трябва да имаме общо разбиране за предизвикателствата, пред които сме изправени в преследването на нашите цели от фермата до вилницата. Това общо разбиране следва да се основава на цялостна и кумулативна оценка на въздействието, извършена от Европейската комисия. Най-новото проучване на Вагенинген, с неговите различни сценарии, ясно показва, че оценката на въздействието на целите на „От фермата до вилницата“ в изолация, както изглежда Комисията предвижда да прави отсега нататък, ще даде само частична картина на кумулативната реалност, пред която са изправени фермерите и играчите в хранително-вкусовата промишленост на място.

Ние сме също толкова нетърпеливи, колкото и Комисията, да прекратим този дебат относно необходимостта от извършване на кумулативна оценка на въздействието. Призоваваме за цялостна оценка, защото искаме да разберем къде е вероятно да възникнат проблеми, за да можем да обсъдим потенциалните решения.

Моделът за производство на храни в Европа, ръководен от Общата селскостопанска политика, е един от най-големите успехи на Европейския съюз. Ние не разбираме очевидния опит да се попречи на нашия напредък и да се пренебрегнат нашите успехи в момент когато нашите търговски партньори вече говорят за запълване на пропуските в производството, оставени празни от Европа.

Освен това, ако производството в ЕС намалее, както ясно очакват всички изследователи, които са оценили въздействието на настоящите предложения на Комисията, тогава вносът на селскостопански суровини и съставки в ЕС ще нарасне значително, като по този начин ЕС ще стане зависим от вноса, за да изхранва населението си. Това от своя страна би довело до редица политически рискове и рискове за безопасността на храните за европейските потребители.

Крайно време е Европейската комисия да извърши цялостна оценка на въздействие

Крайният срок за постигане на целите на „От фермата до вилницата“ приближава. Осем години за земеделския сектор не са много. Спешно трябва да видим конкретни предложения и по-задълбочена дискусия относно изборите, които правим. Въпреки това, това трябва да се основава на по-добри данни.“

Използвана литература и повече подробности:

Barreiro-Hurle, J., Bogonos, M., Himics, M., Hristov, J., Pérez-Domiguez, I., Sahoo, A., Salputra, G., Weiss, F., Baldoni, E., Elleby, C. Modelling environmental and climate ambition in the agricultural sector with the CAPRI model. Exploring the potential effects of selected Farm to Fork and Biodiversity strategies targets in the framework of the 2030 Climate targets and the post 2020 Common Agricultural Policy, EUR 30317 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2021, ISBN 978-92-76-20889-1, doi:10.2760/98160, JRC121368.; <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121368>

Opinion - EU's assessment of the Farm to Fork strategy presents inconvenient truths; 12 August 2021; By: Global Ag Media; Europe; <https://www.thepoultrysite.com/news/2021/08/opinion-eus-assessment-of-the-farm-to-fork-strategy-presents-inconvenient-truths>

<https://www.thepoultrysite-com.translate.google/news/2021/08/opinion-eus-assessment-of-the-farm-to-fork-strategy-presents-inconvenient-truths? x tr sl=en& x tr tl=bg& x tr hl=bg& x tr pto=wapp>

Fresh grower concerns in Europe arise over Farm to Fork; 09/22/21 By Bill Tomson; Agri-Pulse.com; <https://www.agri-pulse.com/articles/16510-fresh-farmer-concerns-in-europe-arise-over-farm-to-fork>;

<https://www-agri--pulse-com.translate.google/articles/16510-fresh-farmer-concerns-in-europe-arise-over-farm-to-fork? x tr sl=en& x tr tl=bg& x tr hl=bg& x tr pto=wapp>

Without impact assessment, no celebration of the EU Farm to Fork strategy anniversary; May 20, 2021; Farm to Fork strategy; Joint statement; Brussels, 20 May 2021

<https://euroseeds.eu/news/without-impact-assessment-no-celebration-of-the-eu-farm-to-fork-strategy-anniversary/>

<https://euroseeds.eu/app/uploads/2022/02/22.0086-AFCC-joint-declaration-Without-impact-assessment-no-celebration-of-the-EU-Farm-to-Fork-strategy-anniversary.pdf>

<https://euroseeds-eu.translate.google/news/without-impact-assessment-no-celebration-of-the-eu-farm-to-fork-strategy-anniversary/? x tr sl=auto& x tr tl=bg& x tr hl=bg& x tr pto=wapp> (автоматичен превод на български език)

Joint Declaration FARM TO FORK – IT IS TIME TO LISTEN TO WHAT THE DATA SAYS; 12/10/2021!;

https://www.citravi.com/wp-content/uploads/2021/10/20211018_Joint_Declaration_12_oktober_Europese_organisaties_over_FTf_verzoek_om_impact_assessment.pdf

Други научни становища и актуална информация от областта на здравето, хуманното отношение и благосъстоянието на животните, антимикробната резистентност, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

Както и други материали:

<http://corhv.government.bg/>

<http://corhv.government.bg/?cat=27>

<http://corhv.government.bg/?cat=71>

Изготвил: д-р Мадлен Василева,

Център за оценка на риска по хранителната верига

06.06.2024 г.